

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
GRĖSMIŲ VALDYMO IR KRIZIŲ PREVENCIJOS GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-705 2, 7,
19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 40 IR 46 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-1878“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP NR. 22-1960(2), TAIS NR. 22-13784(3))**

2022-12-02 Nr. NV-3473

Vilnius

Projekto rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo NR. IX-705 2, 7, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 40 ir 46 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto NR. XIVP-1878 (toliau – Įstatymo projektas).

Projekto rengėjai – Seimo nariai A. Pocius, J. Jarutis, J. Urbanavičius, S. Jovaiša, A. Mazuronis, A. Stončaitis, V. Bukauskas, A. Skardžius, K. Starkevičius, Z. Balčytis, K. Mažeika, V. Rakutis, L. Kasčiūnas, M. Skritulskas.

Dabartinė situacija.

Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme nustatyta:

- fiziniai ir juridiniai asmenys gali prekiauti tik B, C ir D kategorijos ginklais. Išimtinė teisė Lietuvos Respublikos teritorijoje prekiauti A kategorijos šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, skirtais tik A kategorijos šaunamiesiems ginklams, jų dalimis yra suteikta Turto valdymo ir ūkio departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos;
- civiliams asmenims leidžiama įsigyti kai kuriuos A kategorijos ginklus ir įstatyme nurodytiems asmenims automatinius ginklus taip pat naktinius taikiklius (šauliams, profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams ir kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams);
- kitoje Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybėje narėje įsisteigę paslaugų teikėjai Lietuvos Respublikoje verstis su ginklų ir šaudmenų apyvarta susijusia ekonomine veikla gali įgydami ne licenciją, o rašytinį sutikimą. Ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vežimas galimas tik tarp valstybių narių, kurios sudaro ES muitų teritoriją, o ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vežimas iš trečiųjų valstybių ar į trečiąsias valstybes yra importas bei eksportas, kuriam yra nustatyta šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų eksporto leidimų sistema, importo ir tranzito priemonės.

Vyriausybė 2022 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1046 pateikė Seimui svarstyti Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 1, 3, 9, 12, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 451, 46 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-2179 (toliau – Vyriausybės pateiktas projektas), kuriuo siūlo nustatyti, kad, be Vyriausybės įgaliotos institucijos vykdomos ūkinės komercinės veiklos, susijusios su A kategorijos ginklų prekyba, prekiauti Lietuvoje tam tikrais A kategorijos ginklais, kurie leidžiami civilinėje apyvartoje, galėtų ir privatūs ginklų prekiautojai.

Projekto esmė.

➤ Projektu siūloma pritarti tikslui – leisti privatiems ginklų prekiautojams prekiauti A kategorijos ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis, tačiau nepritarti siūlomai teisinio reguliavimo priemonei, kuria siūloma leisti privatiems ginklų prekiautojams prekiauti visais A kategorijos ginklais. Projekte pažymima, kad A kategorijos ginklų paplitimo didinimas

visuomenėje nesukuria saugesnės aplinkos ir kelia visuomenės saugumo riziką. Prarastas ir į neteisėtą apyvartą patekęs A kategorijos ginklas dėl savo specifinės paskirties, galios, pavojingumo ir kitų aspektų kelia žymiai didesnių rizikų visuomenės saugumui dėl galimo neteisėto A kategorijos ginklų panaudojimo atvejų daugėjimo ar jų panaudojimo nusikalstamais tikslais. Atkreipiamas dėmesys, kad Vyriausybės pateiktame projekte siūlomi darnūs sprendimai, įvertinus visas galimas rizikas visuomenės saugumui, kuriais leidžiama privatiems ginklų prekiautojams prekiauti tik tam tikrais A kategorijos ginklais.

➤ Nepritarti Įstatymo projekto tikslui suteikti teisę Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (toliau – NATO) valstybių narių fiziniams ir juridiniams asmenims verstis licencijuojama ūkine veikla, susijusia su ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis ir jų dalimis. Įstatymo projekto nuostatos, kuriomis papildomai nurodomos ir NATO susitariančių valstybių fizinius ir juridinius asmenis, iškreiptų galiojančią įstatymo redakciją. Ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vežimas galimas tik tarp valstybių narių, kurios sudaro ES muitų teritoriją, o ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių vežimas iš trečiųjų valstybių ar į trečiąsias valstybes yra importas bei eksportas, kuriam yra nustatyta šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų eksporto leidimų sistema, importo ir tranzito priemonės.

➤ Projektu siūloma pritarti Įstatymo projekto tikslui – suteikti teisę ginklus naudojančioms asmenims įsigyti ir turėti naktinius taikiklius, taip sudarant galimybę juos įsigyti platesniam asmenų ratui ir skatinant jų civilinę apyvartą, tačiau nepritarti teisinio reguliavimo priemonei. Projekte pažymima, kad galiojančioje įstatymo redakcijoje yra sudaryta galimybė naktinius taikiklius, kaip ginklo priedėlį, įsigyti platesniam asmenų ratui. Todėl Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas siaurina galinčių įsigyti naktinius taikiklius asmenų ratą, neatitinka Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyto tikslo, todėl yra perteklinis. Pažymima, kad Įstatymo projekte numatyta galimybė įsigyti taikiklius šaudyti naktį, kuriuos sudaro elektroninio vaizdo didintuvai arba vaizdo konverteriai, neatitiktų ES teisės aktų, kuriuose reglamentuojama laukinių gyvūnų apsauga ir 1979 m. rugsėjo 19 d. Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos (Bernio konvencijos), kurią Lietuvos Respublika yra ratifikavusi, nuostatų.

Derinimas. Projektas svarstytas 2022 m. lapkričio 29 d. tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos grupės pateiktas pastabas.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Patarėjas

Dalius Labanauskas